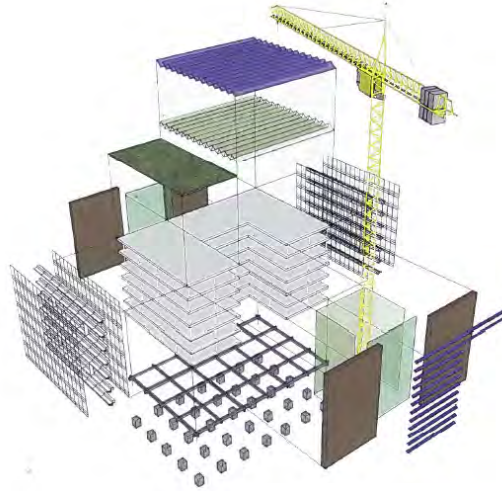
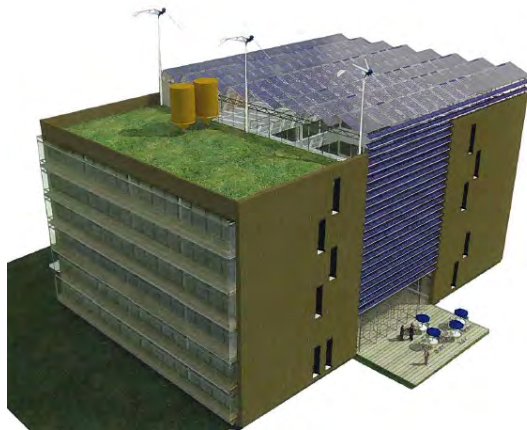

Belang van Levensduur :

Energieneutraal en duurzaam in staal : ENDIS

7,5 x 7,5 m raster
Kerto+ HE340A:
485 mm netto
530 mm bruto

Meest kritisch: Kostendeskundige:
Extra financierings kosten

Levensduur **50 jr** :
positief resultaat : **+8.600,- /jr**

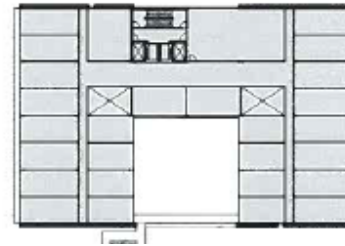
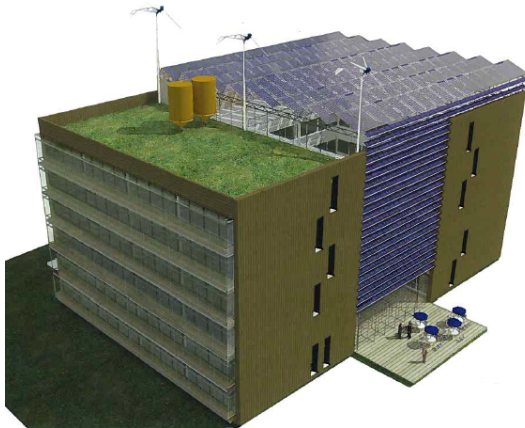
Levensduur **35 jr**:
Negatief resultaat : **-27.000,-/jr**

	traditioneel	ENDIS-gebouw
Stichtingskosten (A)	€ 14.032.786	€ 18.125.254
Opbrengsten (B)		
m² BVO	8.186	8.186
m² VVO	7.308	7.308
Huurprijs per m2 VVO	€ 145	€ 175
Huuropbrengst per jaar	€ 1.104.660	€ 1.323.900
Extra financiering (A)		€ 4.092.468
Aflossing (50 jaar)		€ 81.849
Rente (5,75%)		€ 235.317
Extra financieringslast		-/- € 317.166
Extra huuropbrengst (B)		+/+ € 219.240
Energiebesparing (gem. per jaar)		+/+€ 96.525
Onderhoudskosten besparing		+/+ € 10.000
Resultaat (gem. per jaar)		+/+ € 8.599

ENDIS publicatie Staalfederatie Nederland J. De Charro e.a.

Belang van Levensduur :

Energie neutraal en duurzaam in staal : ENDIS

Hotelfunctie

Woonfunctie

Flexibiliteit:

Uitbreiding en Functie verandering in principe mogelijk

Levensduur **50 jr** :
positief resultaat : **+8.600,- /jr**

Levensduur **35 jr**:
Negatief resultaat : **-27.000,-/jr**

Hoe Flexibel is de oplossing werkelijk?

- Instalaties voor woningen?
- Brandeisen
- Geluidswerendheid
- .....

ENDIS publicatie Staalfederatie Nederland J. De Charro e.a.

Duurzaamheid (Sustainability)

(Groei wereldbevolking, groei ontwikkelingsbehoefte per capita,
>> “Global footprint” versus “beschikbare wereld”)

Energie

- Reductie gebruik Fossil fuels
  - Reductie CO_{2eq} impact (Klimaat, “global warming”)
- >> Energie efficiëncy gebouwen, hernieuwbare energiebronnen

Materialen

- Schaarste (toename benodigde energie, toename prijzen)
  - Bouw en constructie afval (C&D waste)
- >> Gebouwen als bron voor hernieuwbare materialen
- >> Hergebruik / Deconstructie ipv sloop

Levensduur van gebouwen

LCT (Life cycle Thinking) vergelijken / optimaliseren van
verschillende oplossingen

Efficiënt, langer gebruik van gebouwen,
Hergebruik op een zo hoog mogelijk niveau
Kaptitaal....

Life Cycle Thinking (LCT) , LCA methodology

- **LCA methodology...**

LCA codes and standards/framework

ISO 14040: LCA principles and framework

ISO 14044: LCA requirements and guidelines

Integrated approach to environmental performance of buildings, and also to include social and economic dimensions.

EN 15643 Sustainability of construction works

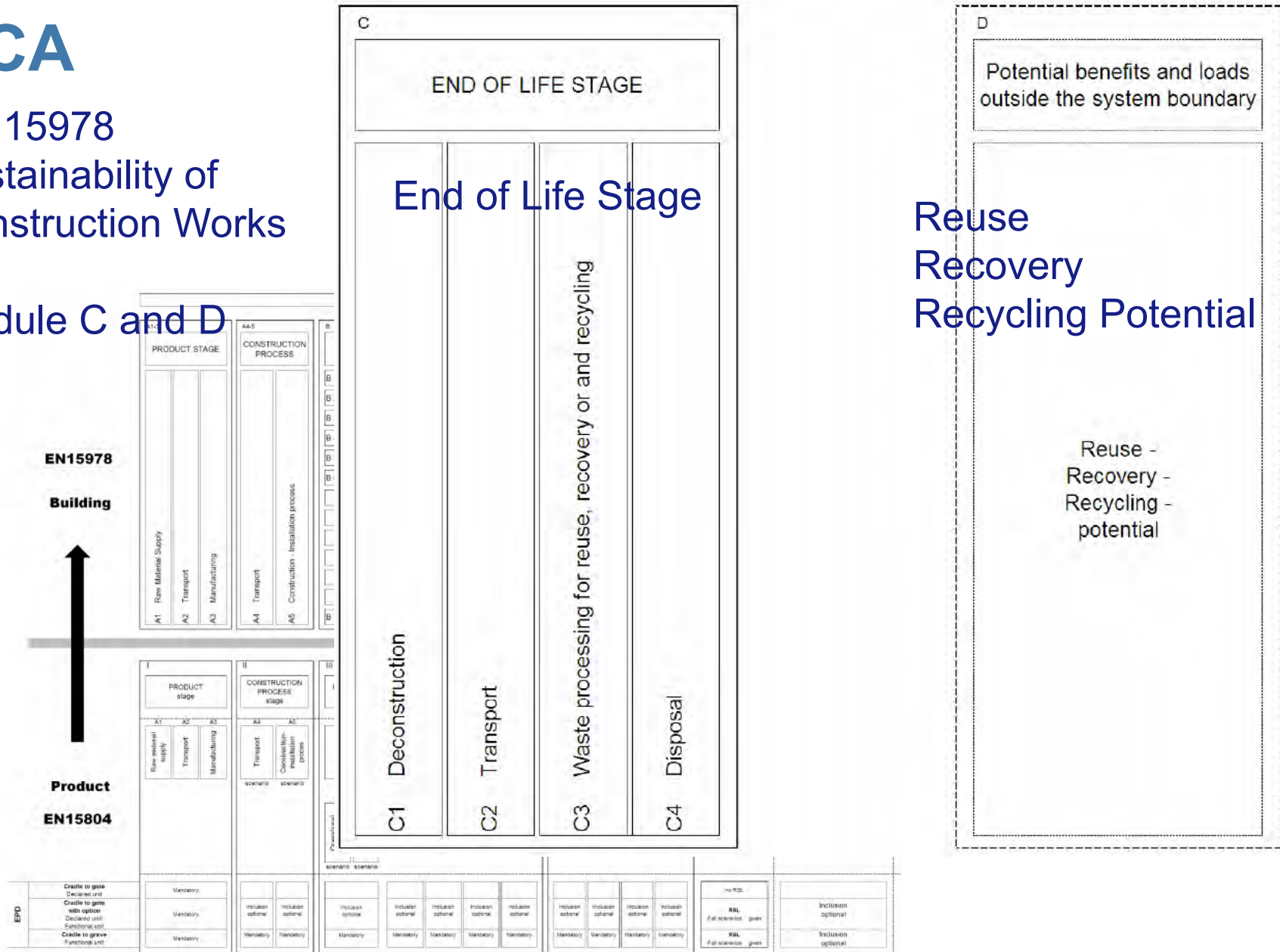
EN 15804 Sust. of constructions works : EPD's

EN 15978 Sust. of constr. works: Calculation method for Buildings

LCA

EN 15978 Sustainability of Construction Works

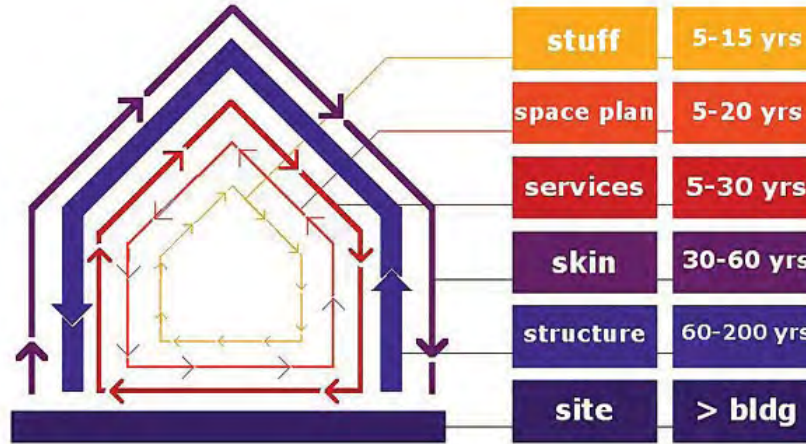
Module C and D

Levensduur Gebouw

Interactie van systemen met verschillende levensduren

Habraken SAR

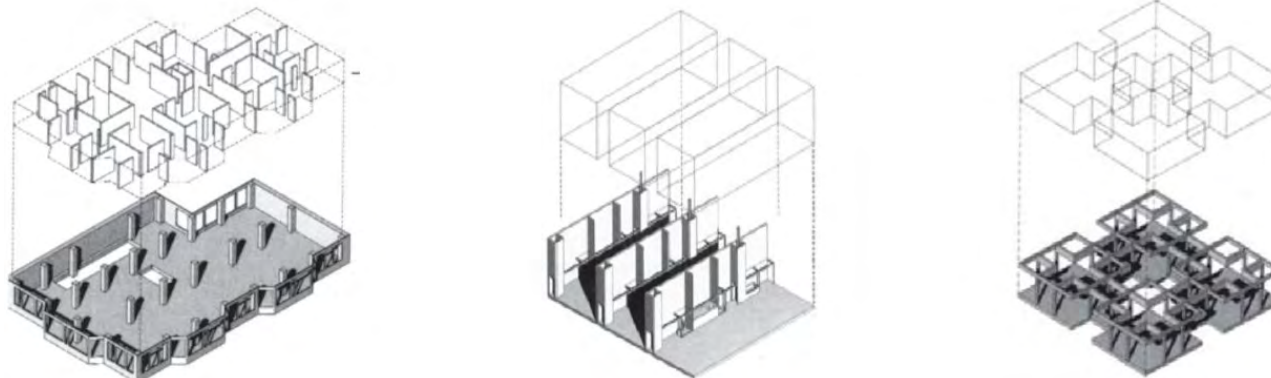

stuff	5-15 yrs
space plan	5-20 yrs
services	5-30 yrs
skin	30-60 yrs
structure	60-200 yrs
site	> bldg

Brand

- Stuff (inboedel)
- Spaceplan (inbouw)
- Services (installaties)
- Skin (gevel)
- Structure (constructie)
- Soil (locatie)

Durmisevic: “transformation capacity”

Leupen: Kader en generiek ruimte

Levensduur van een gebouw

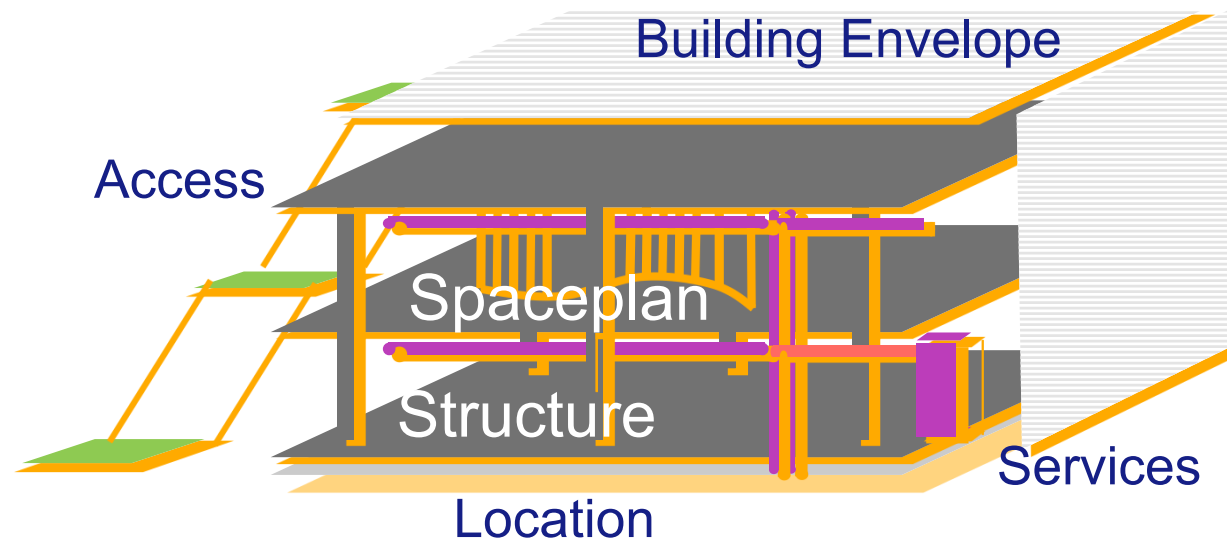
Sloop versus Herbestemming/ Hergebruik

- Cultuur sociale en historische waarde, branding, image..
- Economie kosten, opbrengsten... Economische levensduur
- Technisch degradatie, veiligheid Technische levensduur
- Functioneel gebruikerseisen, aanpasbaarheid

Functionele Levensduur van een gebouw:

Interactie tussen gebouwssystemen met verschillende levensduren

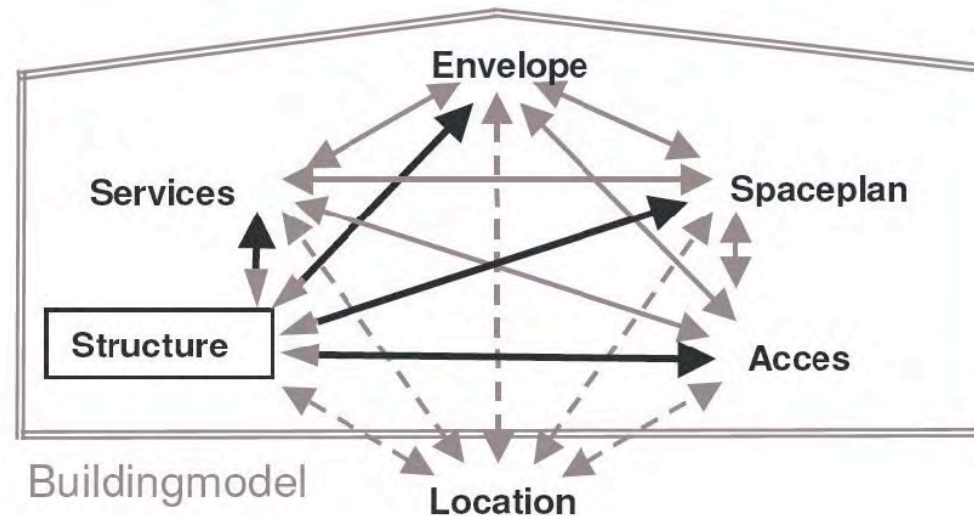
Levensduur Gebouw (End of Life): Focus op Constructieve Flexibiliteit Interactie van systemen en elementen

Constructieve Flexibiliteit

Evalueren van de relaties tussen bouwlagen

Flexible gebouwconstructie:

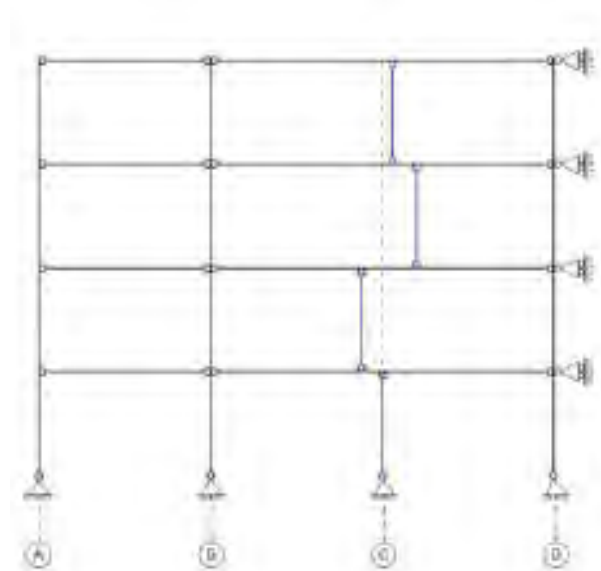
Constructie die wijzigingen en aanpassingen aan andere bouwlagen mogelijk maakt zonder dat hiervoor de constructie zelf gewijzigd hoeft te worden.

Constructie: Flexibiliteit versus Aanpasbaarheid

Dr.ir. Roel Gijsbers
TU/e Faculteit Bouwkunde – leerstoel Productontwikkeling

TU/e Technische Universiteit
Eindhoven
University of Technology

Verschillende “gebouwlagen”

Centre Pompidou, Paris, 1977, Refurbished 1996-2000

Interactie Bouwlagen

Constructie - Ruimteplan

(Indelings flexibiliteit)

Interactie Bouwlagen

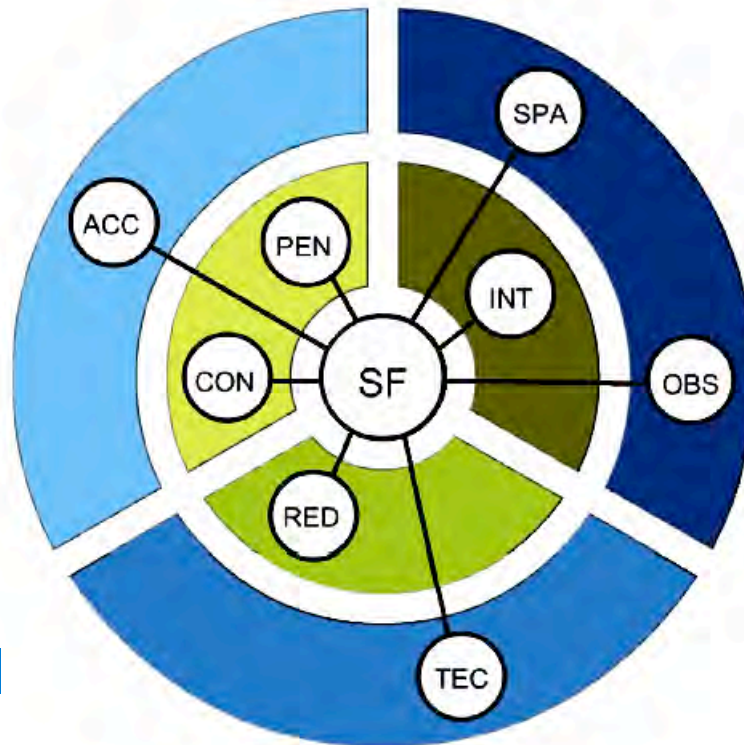

Constructie-Gevel

Interactie Bouwlagen

Evaluatie van Constructieve Flexibiliteit:

Model

Evaluatie en score van

“AUTONOMY” en
“SUITABILITY” in

- Functioneel Domein
- Technisch Domein
- Fysische Domein

Scorings Matrix Constructieve Flexibiliteit , indicatoren

Overige Gebouwlagen

		Envelope		Access		Service elements				Scenery		Spaceplan	
Structural Flexibility						Main systems		Distribution syst.					
		Facade	Roof	Stairs	Lifts	Generating systems	Delivery systems	Ducts (ventilation)	Pipes (waste water)	Finishes	Partition walls (Non-loadbearing)		resulting average
Structure	Integration												
	Connections												
	Accessibility												
	Capacity					Capacity for Partition walls							
	Dimensions, Obstruction					0							
	resulting average					0,5							

Less than 0,2 kN/m²

1,0 kN/m²

More than 2,0 kN/m²

Constructie

Scoring Matrix Structural Flexibility Using Indicators versus other Building Layers

Overige Gebouwlagen

		Envelope		Access		Service elements				Scenery		Spaceplan	
Structural Flexibility						Main systems		Distribution syst.					
		Facade	Roof	Stairs	Lifts	Generating systems	Delivery systems	Ducts (ventilation)	Pipes (waste water)	Finishes	Partition walls (Non-loadbearing)		resulting average
Structure	Integration												
	Connections												
	Accessibility												
	Capacity												
	Dimensions												
	Obstructions												
resulting													

0.0	Not enough space (Less than 0.02m ²)
0.4	Just enough (0.10m ²)
0.8	Enough space (0.3m ²)
1.0	Plenty space (More than 0.8m ²)

Score configuratie: **1,00**

Constructie

Resultaten enquête architecten en constructeurs: “Focus points”

Overige Gebouwlagen

		Envelope		Access		Service elements				Scenery		Spaceplan		
Structural Flexibility						Main systems		Distribution syst.						
		Facade	Roof	Stairs	Lifts	Generating systems	Delivery systems	Ducts (ventilation)	Pipes (waste water)	Finishes	Partition walls (Non-loadbearing)		Survey mentioned	
Structure	Integration	5,5	0,0	1,0	1,0	3,0	2,0	9,5	4,5	2,0	0,0	1,5	17	
	Connections	15,5	0,0	1,0	0,0	2,0	4,0	7,0	5,0	5,0	7,5	1,5		
	Accessibility	2,0	1,0	6,0	5,0	2,0	1,0	4,5	5,5	0,0	0,0	0,0		
	Capacity	3,0	5,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	10,0		12
	Dimensions,	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0	2,0	1,0	2,0	2,0	15,0		12
	Obstruction	1,5	1,5	0,0	3,5	0,0	0,0	4,5	1,0	0,0	0,0	9,0		9
2	Survey mentioned:	8						10			2	21		

 Focuspoints, aantal keren genoemd als belangrijk door experts

Residential Building “Gennep”

Construction: 2004
12 Floors 20x35 m
In situ Cast Concrete structure
Loadbearing walls and lift shafts

Office and Residential building “MultiFunk”

Construction: 2005
5 Floors 20x35 m
Prefabricated /
In situ Cast Concrete
Loadbearing columns
and lift shaft cores
Flexible functions

Office building “Mexx/ Nissan”

Construction: 1991
9 Floors 15 x 80 m
Steel Structure, Steel columns
Castelated beams and trusses
Hollow Core Floor Slabs
Demountable

Constructieve Flexibiliteit per Gebouwlaag/ hoofdelementen

	Buildings		
	Multi Funk	Genep	Nissan
Façade	0,58	0,43	0,78
Roof	0,63	0,63	0,63
Stairs	0,84	0,74	0,78
Elevators	0,64	0,58	0,76
Services generating systems	0,73	0,46	0,73
Services end-systems	0,63	0,57	0,63
Services Ducts	0,84	0,29	0,85
Services Pipes	0,49	0,32	0,89
Finishes	0,65	0,55	0,83
Partition Walls	0,78	0,45	0,60
Space plan	0,73	0,38	0,85

Building layers/ elements

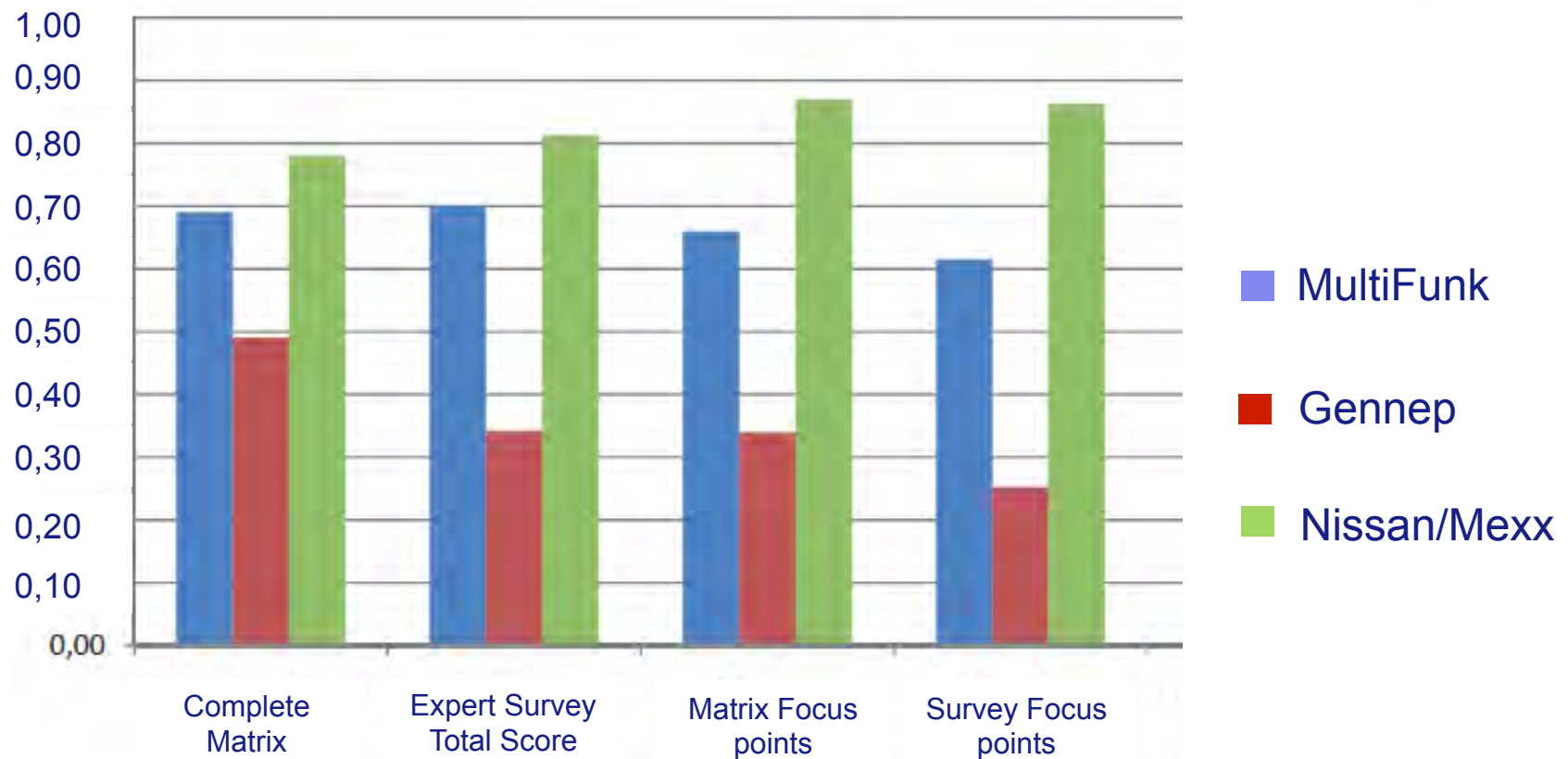
Constructieve Flexibiliteit per “Flexibiliteitsindicator”

Structural Flexibility Indicators	Buildings		
	Multi Funk	Genep	Nissan
Integration	0,59	0,37	0,90
Connections	0,62	0,48	0,85
Accessibility	0,80	0,61	0,93
Load bearing capacity	0,55	0,36	0,43
Space, Dimensions	0,75	0,46	0,88
Obstruction	0,85	0,64	0,84

Constructieve Flexibiliteit “Single Score”

Test op 3 gebouwen met verschillende methode

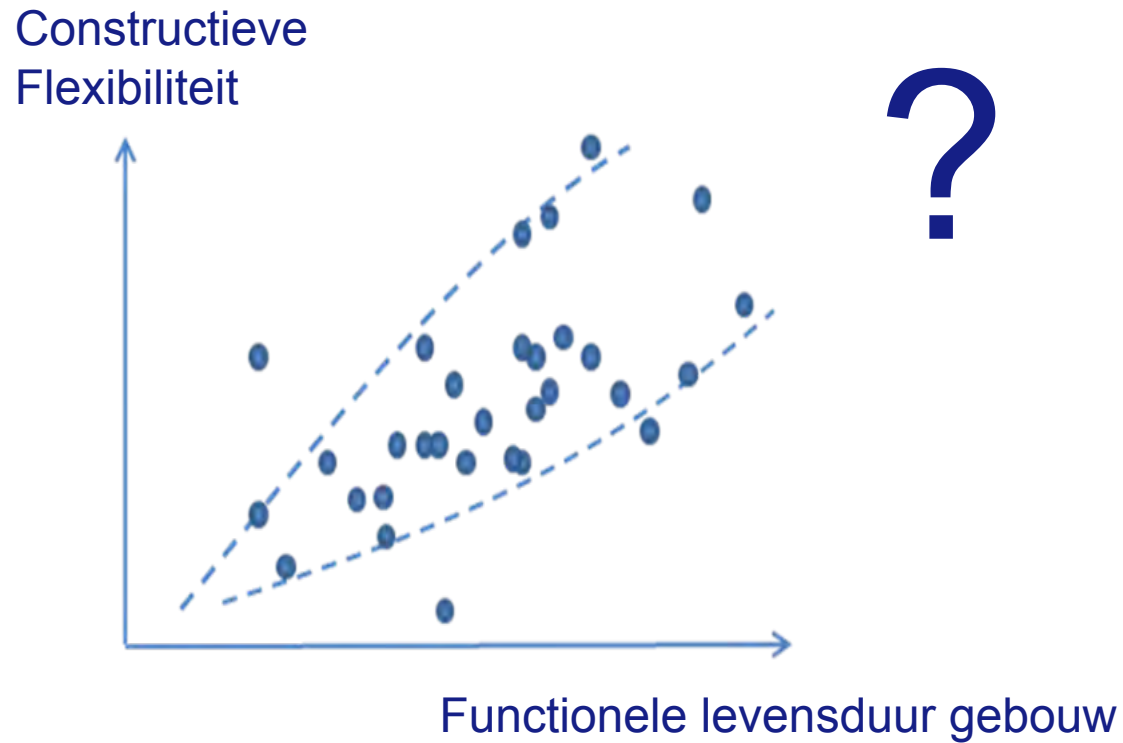
Flexibility score

“Het lijkt mogelijk gebouwen op Constructieve Flexibiliteit te scoren”

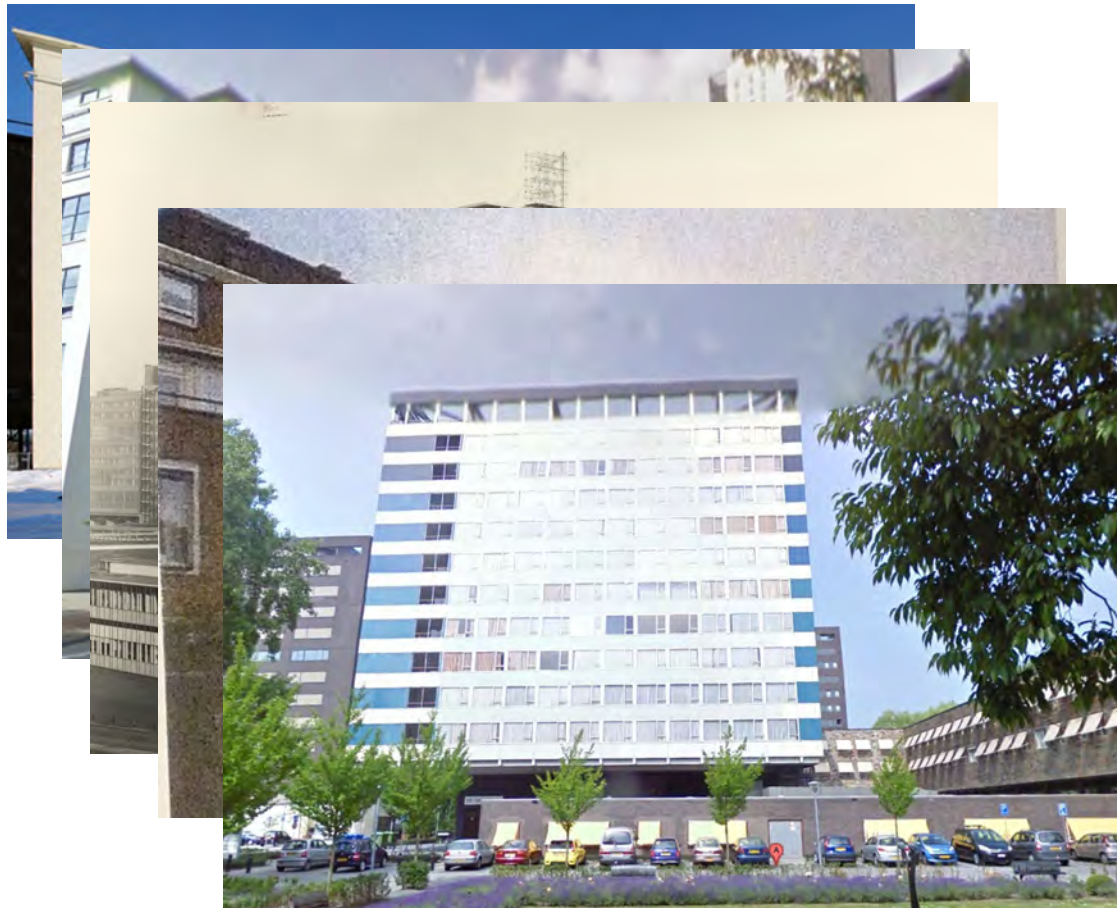

Flexibele gebouwen leven langer ??

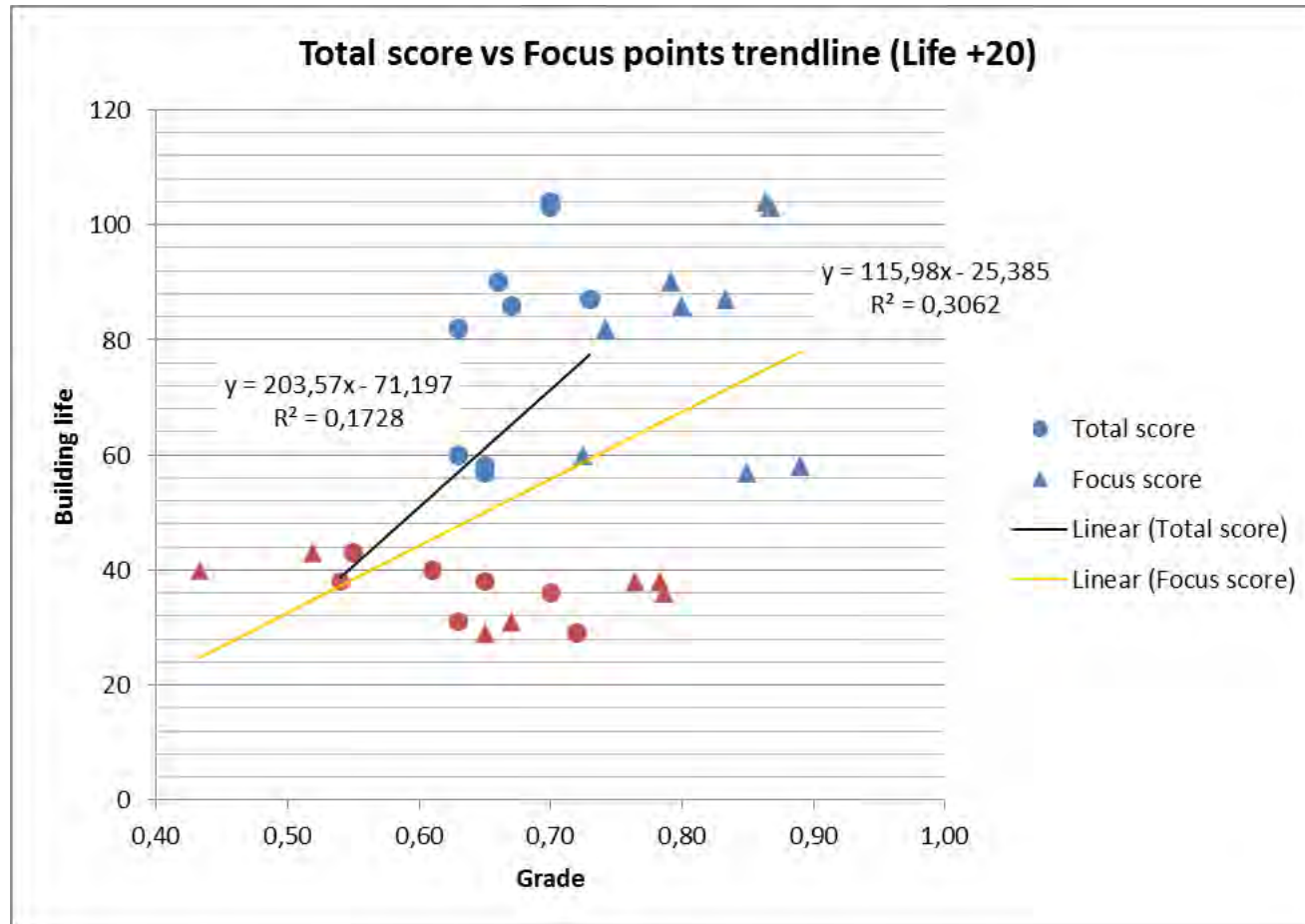
Voorlopige resultaten 18 gebouwen in Eindhoven

Gesloopte versus herbestemde gebouwen

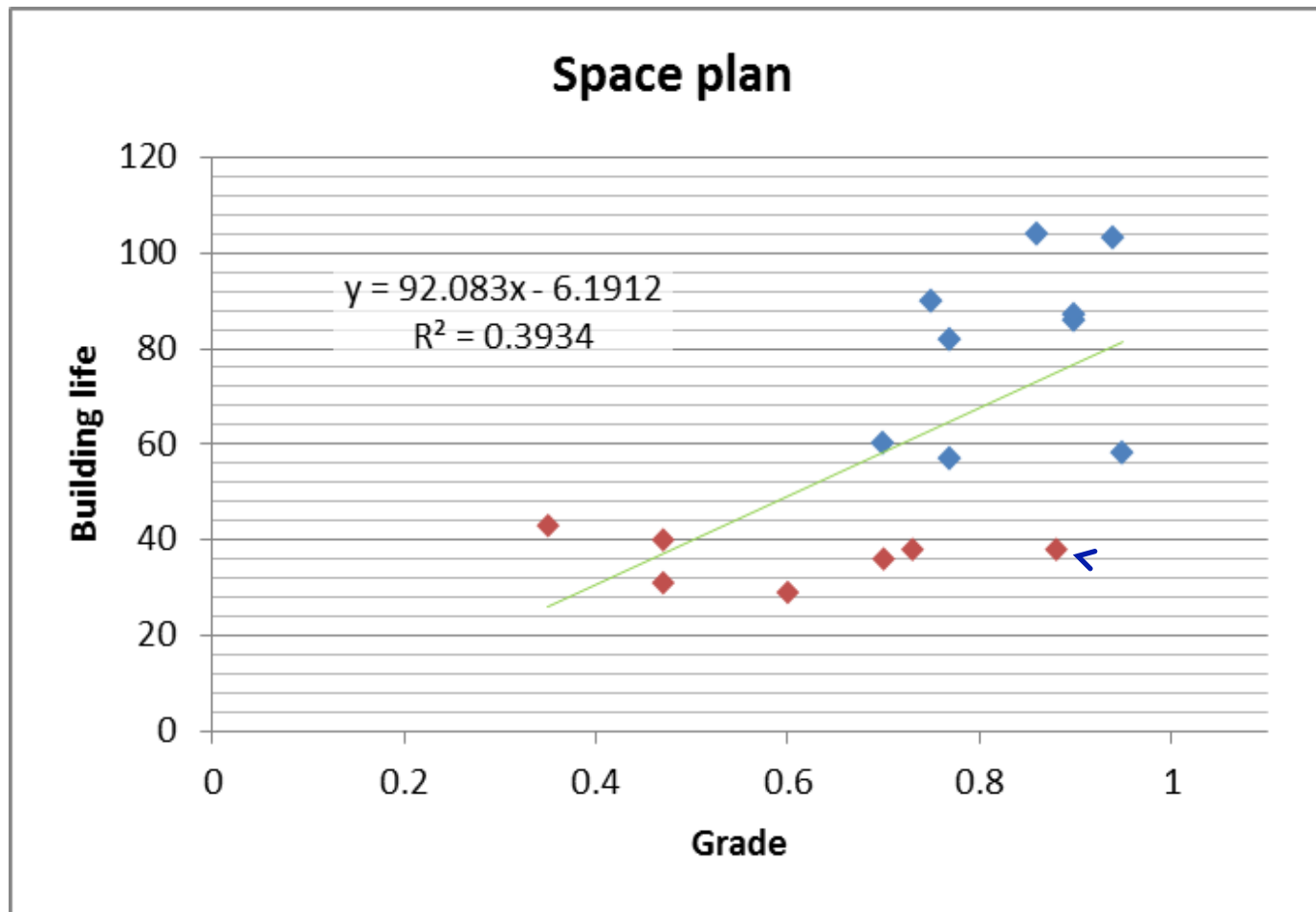
Total score	0,70	0,69
	0,69	0,01
Focus score	0,89	0,84
	0,86	0,04
Total score	0,73	0,71
	0,72	0,01
Focus score	0,80	0,87
	0,83	0,07
Total score	0,65	0,65
	0,65	0,00
Focus score	0,88	0,91
	0,89	0,04
Total score	0,65	0,62
	0,63	0,04
Focus score	0,68	0,66
	0,67	0,03
Total score	0,54	0,56
	0,55	0,02
Focus score	0,53	0,51
	0,52	0,01

Voorlopige resultaten 18 gebouwen in Eindhoven

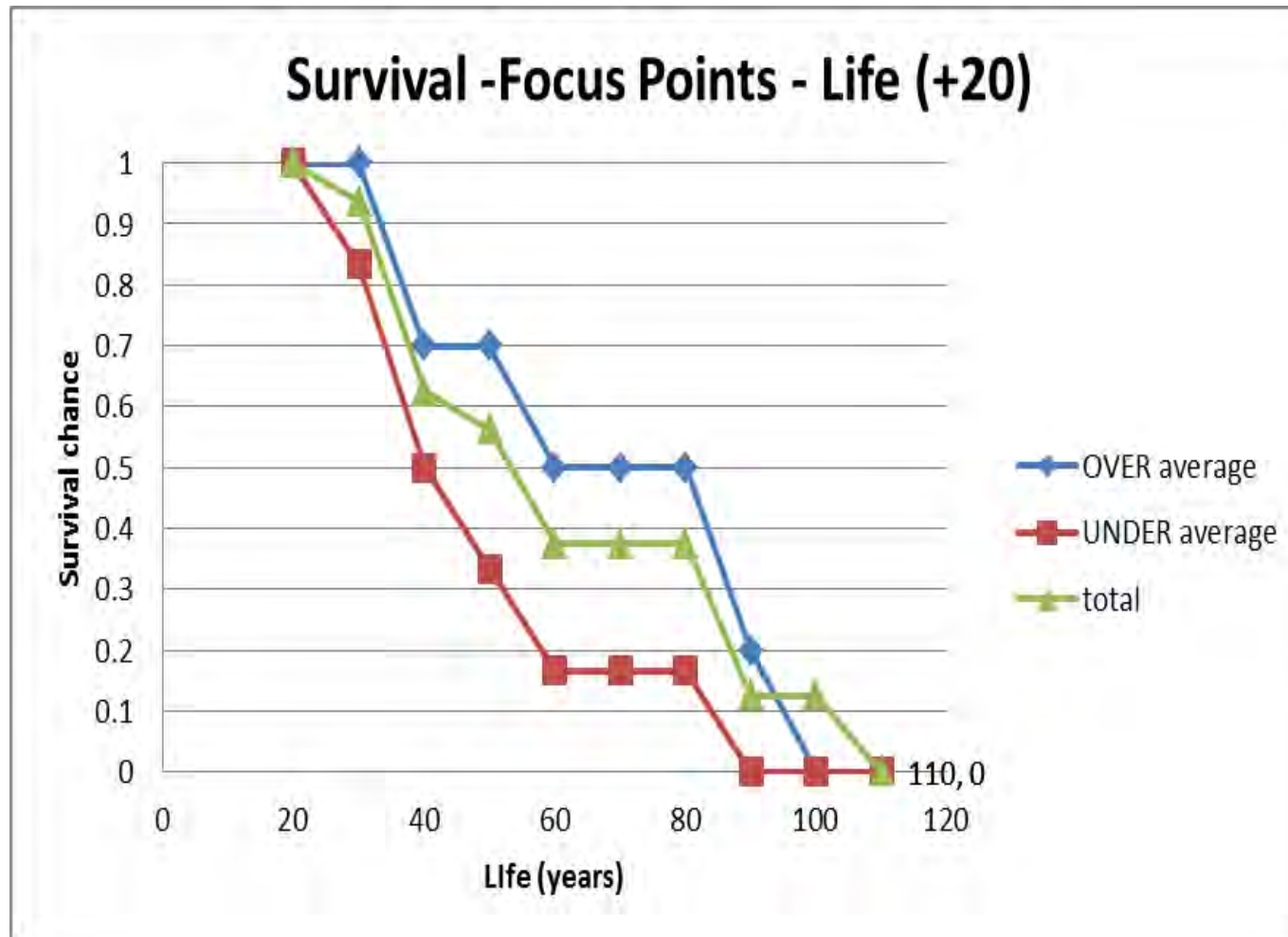
Gesloopt
Herbestemd

Voorlopige resultaten 18 gebouwen in Eindhoven

Relatie levensduur Constructieve Flexibiliteit indicator Spaceplan

Voorlopige resultaten 18 gebouwen in Eindhoven

Onderzoek TU/e Constructieve Flexibiliteit

Verbetering van Estimated Service Life ESL voor gebouwen:

- Relatie Functionele levensduur met Constructieve Flexibiliteit
- Invloed afzonderlijke Constructieve Flexibiliteit-aspecten op de levensduurverwachting van gebouwen?

Vergelijking van grotere groepen herbestemde gebouwen met gesloopte gebouwen

Her-overweging indicatoren Constructieve Flexibiliteit

Domain	STRUCTURE							
		AUTONOMY						
					SUITABILITY			
	Functional	Functional integration/ independence			Capacity (loading)			
	Technical system	Independent behaviour/ redundancy			Space abundance obstruction			
	Physical	Load transfer Ease of penetration			reversability connections accessability connections interwoven/ entwinedness			

Hierarchie
Weegfactoren...

2020 20: The EU Commission's new Energy Efficiency Plan

To still Achieve 20% reduction in EU Energy use > New actions required> EU action Plan 2011:

- Exemplary role public sector
- Accelerate Refurbishment rate of the existing building stock:
- Public authorities: Refurbish at least 3% of their building stock each year

>> Bestaande gebouwvoorraad:
Versnelling van Renovatie, Retrofitting en Herbesteming

Betere Inschatting van Functionele Levensduur en Levensduurverlenging nodig

<http://ec.europa.eu/energy/efficiency/action>

Samenvattende opmerkingen...

- **Life Cycle Thinking (LCT) , Levensduur essentieel in duurzaamheids- beschouwingen.**
- **Functionele levensduur wordt steeds belangrijker**
- **Constructieve Flexibiliteit beïnvloedt Levensduurverwachting**
- **Verschuiving van hergebruik materialen naar hergebruik op gebouwniveau**
- **Gebouwen belangrijk als onze toekomstige materiaalvoorraad**
- **Staal biedt enorme kansen mbt gesloten kringlopen**
- **Relatie Constructieve Flexibiliteit en Levensduur moet verder worden onderzocht...**